

Necdet **Özçelik**

nozcelik@setav.org

PENÇE-KARTAL VE PENÇE-KAPLAN HAREKATLARI VE FETÖ-PKK DENKLEMİ

TÜRKİYE’NİN 2005-2016 ARASINDA HEM FETÖ HEM DE PKK TARAFINDAN DİZAYN EDİLEN GÜVENLİK ÇEVRESİ, 2016’DAN İTİBAREN MİLLİ POLİTİKALAR İLE DEVLET İNİSİYATİFİNİN ETKİSİ ALTINA GİRMIŞTİR. FETÖ’NÜN TASFİYESİ PKK’YI ETKİSİZLEŞTİRMEKTE, PKK’NIN ETKİSİZLEŞTİRİLMESİ İSE FETÖ’NÜN TASFİYESİNİ HIZLANDIRMAKTADIR.

Türkiye’nin güvenlik çevresinde 2016’dan bu yana gözle görülür bir değişim yaşandı. Değişim ülke güvenliğini tehdit eden devlet ve devlet-dışı aktörlerin niceliklerindeki artış ile nitel dinamikleri ekseninde gelişmekle birlikte Türkiye’nin tehditlere karşı geliştirdiği kapasite dönüşümünü de içine aldı. Öyle ki artan tehdit sayısı, tehditlerin arasındaki iltisak ve karmaşık sına yöntemleri, Türkiye’yi güvenlik mimarisini yeniden yapılandırmaya ve her bir tehdiye karşı farklı mücadele doktrini geliştirmeye zorlayarak savunma ve güvenlik teknolojilerindeki millileşme ve yerleşme süreçlerini de hızlandırdı. Türkiye’nin tehdit sınamalarının şiddetini artırmasına ve yıllardır tehditlere karşı kapasite geliştirmemesine FETÖ’nün neden olduğu görüldü. 15 Temmuz darbe girişimi öncesinde FETÖ’nün Türkiye’deki faili meçhul suikastların bir kısmının arkasında olduğu, siyasi partilerin yönetim kadrolarını şantaj maksatlı görüntülerle hedeflediği, Gezi olayları gibi kitlesel

olayları tasarlayıp provoke ettiği, Türkiye’nin milli çıkarlarına hizmet eden istihbarat faaliyetlerini açığa çıkarttığı hukuki yargı süreçlerinde ortaya konuldu. Darbe girişimi süreci sonrasında ise FETÖ’nün PKK ve PYD gibi terör örgütleriyle iş birliği yapmak suretiyle ülkenin terörle mücadelesini akamete uğrattığı, ülke dışındaki Ermeni, Rum ve PKK diasporasıyla birlikte FETÖ diasporası olarak Türkiye’ye karşı ortak hareket ettiği ve otokratik rejimlerce iş birliği yapmak suretiyle Türkiye’nin bölgesel jeopolitik çıkarlarına karşı basın, yayın ve akademi üzerinde küresel çapta kara propaganda yaptığı açıkça görülmeye başlandı. Bütün bunlara bakıldığında FETÖ’nün Türkiye için hala en büyük güvenlik tehdidi olduğunu söylemek yanlış olmaz.

FETÖ’nün Türkiye’nin güvenlik çevresindeki etkisinin yıpratıcılığı en çok ülkenin PKK’ya karşı verdiği mücadelede yaşandı. Güvenlik kurumlarının karar verici kadrolarına kadar sızan FETÖ mensuplarınca TSK ve Emniyet Teşkilatı’nın terörle mücadele kadroları yıllara sarıh olarak

tasfiye edildi ve bu kadrolara ya FETÖ mensupları ya da liyakatsiz personel yerleştirildi. 15 Temmuz darbe girişimi süreci sonrasında FETÖ'cü olduğu anlaşılan birçok karar vericinin, PKK ile mücadeleyi istihbarat ve kamu diplomasisi alanları istikametinde boyutlandırmadığı, mücadelenin Türkiye sınırları içinde ve kırsal alandaki aktif silahlı PKK kadrolarına reaksiyonel yöntemlerle mahdut bıraktığı ortaya çıktı. PKK'nın FETÖ-PKK ekseninde istihbarat alışverişi ve eylem birlikteliği gerçekleştirildiğine dair PKK'lı teröristlerin ifadeleri de görüldü. PKK'nın kentsel terör ürettiği süreçlerde (hendek-barikat terörü) Nusaybin gibi kent merkezlerindeki operasyonları özellikle uzattığı gerekçesiyle görevden alınan hareket komutanlarının müteakiben FETÖ üyeliğinden yargılanıp ceza aldıkları da görüldü. Bazı FETÖ üyelerinin ByLock üzerinden PKK'lı teröristlerle görüşmeler yaptığına dair kanıtlar olduğu da ifade edilmektedir. Bununla birlikte PKK'nın 15 Temmuz darbe girişimiyle birlikte üç günlük eylemsizlik kararı alması da FETÖ'cü darbe girişimini desteklemek maksadıyla alınmış bir karar olarak değerlendirilmektedir. PKK'lı Duran Kalkan'ın 15 Temmuz darbe girişiminden haberdar olduğuna dair PKK'lı teröristlerin ifadeleri de basına yansımıştır.

FETÖ Mücadelesi, PKK ile Mücadeleyi Güçlendirdi

15 Temmuz FETÖ'cü darbe girişimi PKK terör örgütü için silahlı çatışma sürecini siyasi kazanıma tahvil etmek için bir eşik niteliği taşımaktaydı. 15 Temmuz darbe girişimine kadar FETÖ etkisine maruz kalan Türkiye'nin güvenlik çevresi, darbe girişiminin püskürtülmesiyle birlikte ülkenin milli kadrolarının etkisine girmiştir; siyaset-bürokrasi ilişkileri düzenlenmiş, güvenlik yeniden yapılandırılmış, terörle mücade-

lede mukabele edici konseptten müdahale edici stratejiye geçilmiş ve ülkenin güvenlik kapasitesi artırılmıştır.

Türkiye, PKK ve onun Suriye'deki uzantısı PYD'ye karşı Ağustos 2016'dan itibaren sınır ötesinde gerçekleştirdiği müdahale edici hareketler ile TSK'nın hibrit tehditlere karşı harp edebilme yeteneğini dünyaya gösterdi. Harekatların başarısında şüphesiz istihbarat-güvenlik kurumlarından FETÖ mensuplarının büyük oranda temizlenmiş olmasının bir katkısı var.

Pençe-Kartal Harekatı

Bu harekatlara 15 Haziran 2020'de icra edilen Pençe-Kartal Harekatı ile müteakibinde başlayan ve halen devam eden Pençe-Kaplan Harekatı da eklenmiştir. Bu harekatlar da TSK'nın sınır ötesinde PKK'ya gerçekleştirdiği Pençe 1-3 harekatlarıyla yeni formatta gerçekleştirilen müdahale edici askeri hareketler olarak değerlendirilebilir. Pençe-Kartal harekatı, etkili bir hedef analize dayalı istihbarat çalışması ile hava kuvvetlerinin dinamik hava akınlarının tamamlayıcılığı formatında MİT Başkanlığı ve Hava Kuvvetleri Komutanlığı koordinasyonunda Irak'ın kuzeyinin genelinde bir hava harekatı şeklinde gerçekleştirildi. Harekatta Irak'ın kuzeyinin en batısındaki Sincar Dağı ile en doğusundaki Kandil Dağı hattındaki ve bu hattın kuzeyindeki Haftanin, Metina, Avaşın-Basyan, ortasındaki Gara Dağı ve güneydeki Karacak Dağı bölgesinde belirlenen 81 hedef vuruldu. Türkiye-Irak sınırından 5-180 kilometre derinlikteki terör hedeflerinin eş zamanlı olarak vurulması, hem terör örgütüne hem de onu himaye etmeye çalışan güçlere karşı hava-yer muharebe kapasitesinin bir kez daha delili oldu.

Harekatta taktik anlamda Suriye-Irak arasındaki PKK geçişkenliğini sağlayan Sincar Dağı'ndaki terör unsurları ile BM Mülteciler

Yüksek Komiserliği (UNHCR) himayesindeki Mahmur Kampı yakınındaki Karacak Dağı'ndaki terörist unsurlar hedef alındı. Ayrıca İran-Irak sınırındaki PKK unsurlarının geçişkenliği sağlayan ve örgütün Irak'ın Erbil kentine giriş kapısı olarak kullandığı ve Kandil Dağı'ndaki terör hedefleri, Pençe-1, Pençe-2 ve Pençe-3 hareket alanlarını tehdit eden Hakurk, Avaşın-Basyan, Zap, Metina ve Haftanin hattındaki terörist unsurlar etkili bir şekilde havadan vuruldu.

Pençe-Kaplan Harekatı

Bu harekattan iki gün sonra, 17 Haziran 2020'de Pençe-Kaplan harekatı başlatılmıştır. Pençe-Kaplan Harekatı ile Irak'ın Batufa kentinin kuzeyinde kalan Hantur Dağı ve bunun doğusundaki terör unsurlarına karadan hareket hedeflenmiştir. Böylelikle Pençe-3 hareket alanı hem güney hem de doğu istikametine genişletilmektedir. Haftanin bölgesindeki terörist hareketliliğine bakıldığında Pençe-Kaplan harekatının hedefleri şu şekilde sıralanabilir; Pençe-3 hareket unsurlarına karşı düzenlenen terörist eylemleri ve sızmaları önlemek, Suriye'den PYD unsurları tarafından Irak'a gönderilen silah, mühimmat ve lojistiğin Haftanin üzerinden Irak'taki ve Türkiye içindeki PKK'nın taktik terör unsurlarına dağıtılmasını engellemek, PKK'lı teröristlerin Irak kent merkezlerinde Türk hedeflerine karşı saldırı düzenlemesini müteakip Haftanin bölgesine gelip saklanmalarını engellemek, Irak-Türkiye sınırından Türkiye topraklarına terörist sızmaları engellemek, Türkiye-Irak sınır hattında daha derinde güvenli bir cep daha oluşturmak.

Bilindiği üzere Suriye'de PYD-PKK'ya sağlanan tanksavar füze sistemleri, tanksavar roketatarlar (AT-4), yerden hava füze sistemleri (SA-18) gibi gelişmiş silah sistemleri Şırnak'ın Uludere kırsalında 2015'ten bu yana PKK'lı teröristler tarafından kullanılmakta

PKK'nın 15 Temmuz darbe girişimiyle birlikte üç günlük eylemsizlik kararı alması, FETÖ'cü darbe girişimini desteklemek maksadıyla alınmış bir karar olarak değerlendirilmektedir. PKK terör örgütü liderlerinden Duran Kalkan'ın 15 Temmuz darbe girişiminden haberdar olduğuna dair PKK'lı teröristlerin ifadeleri de basına yansımıştır.

Türkiye, bir yandan Pençe-Kartal ve Pençe-Kaplan Harekatlarıyla terör örgütü PKK/YPG'ye göz açtırmazken diğer yandan FETÖ ile mücadelesini sürdürüyor. Gaziantep merkezli 16 ilde FETÖ/PDY'ye yönelik soruşturma kapsamında gözaltına alınan 33 şüpheli adliyyeye sevk edildi. (11 Haziran 2020)

ve Türk güvenlik kuvvetleri tarafından ele geçirilmektedir. Haftanın bölgesi, Ortabağ'ın güneyinde yer almakta olup Sinat Vadisi-Hezil Çayı (Şenoba Güneyi)-Cudi Dağı (Silopi kuzeyi) hattı ile Gürvil Dağı (Şenoba Güneyi)-Kel Mehmet Dağı (Uludere Kuzeyi)-Namaz Dağı (Şırnak Kuzeyi)-Yazlıca Dağı (Herekol-Pevari Güneyi)- Kaval Dağı (Eruh Güneyi) hattında PKK'nın silahlı dağ kadrosunu destekleyen bir konumdadır. Bu iki hat Şırnak'ın batısında ve Eruh'un güneyinde Küpeli Dağı çevresinde birbirini destekleyerek daha geniş alanda etki üretmek Mardin'in doğusu, Batman ve Siirt'in güneyi ile Şırnak'ın bütün kırsalını güvensizleştirmektedir. Erbil'de Türk konsolosla suikastta bulunan teröristlerden bazılarının da Haftanın bölgesinde etkisiz hale getirildikleri hatırlandığında bu bölgenin PKK'lı teröristler için önemi anlaşılmalıdır.

Pençe-Kaplan Harekatında şimdiye kadar çok sayıda silah, mühimmat ve yaşam malzemesi ele geçirilmiş olup, etkisiz hale getirilen terörist sayısı nispeten az görülse de bu durum PKK'nın Haftanın bölgesinde organize saldırı kapasitesini Pençe-3 ve Pençe-Kaplan hareketleriyle yitirdiğini göstermektedir. Harekatın bir müddet daha devam ederek hedeflerine ulaşmayı müteakip başka hareket alanlarına genişleyeceği beklenebilir.

Metina Dağı bölgesindeki PKK varlığının Haftanın bölgesini desteklediği göz önüne alındığında, Metina bölgesine de muhtemel bir Pençe hareketi daha düzenlenmesi beklenebilir. Ayrıca Haftanın-Hakurk hattında Avaşin-Basyan ve Zap bölgeleri de Pençe hareketlerinin sonraki hedefleri olabilir. Böylelikle sınır hattında PKK'dan arındırılmış bir güvenli bölge tesis edilmek suretiyle PKK'nın yurt içindeki

ve Irak topraklarındaki operasyonel bağlantıları bütünüyle kesilmiş olacak, sonrasında ise Gara (Dohuk Doğusu; Akra kuzeyi) ve Kandil (Revanduz güneyi) gibi bölgelerdeki terörist unsurlar etkisiz hale getirilebilecektir.

FETÖ'nün 15 Temmuz darbe girişimi, PKK terör örgütü için silahlı çatışma sürecini siyasi kazanıma tahvil etmek için bir eşik niteliği taşımaktaydı. 15 Temmuz darbe girişimine kadar FETÖ etkisine maruz kalan Türkiye'nin güvenlik çevresi, darbe girişiminin püskürtülmesiyle birlikte ülkenin milli kadrolarının etkisine girmiştir.

FETÖ'nün devlet kurumlarına nüfuzunu hızlandırdığı, PKK'nın da KCK gibi çatı bir oluşuma girerek örgütsel büyümesini geliştirdiği 2005-2016'da her iki örgütün doğrudan ve dolaylı olarak birbirinden faydalandığı görülmektedir. Şüphesiz bu süreçte Türkiye'nin güvenlik çevresi hem FETÖ hem de PKK tarafından dizayn edilmekteydi. 2016'dan itibaren Türkiye'nin güvenlik çevresi milli politikalar ile devlet inisiyatifinin etkisi altına girmiştir. Bu bağlamda, FETÖ'nün tasfiyesi PKK'yı etkisizleştirmekte, PKK'nın etkisizleştirilmesi de FETÖ'yü toplum ve kamu alanında daha net bir şekilde tasfiye edebilmektedir. PKK'nın bitiriliyor olmasının en çok FETÖ'yü rahatsız etmesi bir rastlantı değildir. **■**